

NIEUWSBRIEF

Maandelijkse uitgave, editie oktober 2023

Nieuws van de Stichting

- **Eumedion verheft 'beloningsbeleid' en 'belastingtransparantie' tot speerpunten voor AVA-seizoen 2024**

Eumedion verwacht van Nederlandse beursondernemingen dat zij de omvang van de bonussen van bestuurders in belangrijke mate laten bepalen door het bereiken van één of meerdere duurzaamheidsdoelstellingen. Die duurzaamheidsdoelstellingen moeten wel relevant zijn voor de onderneming, goed meetbaar zijn en voldoende uitdagend zijn gesteld. Dit staat in de Speerpuntenbrief 2024 die Eumedion op 11 oktober jl. naar de Nederlandse beursondernemingen heeft gestuurd. De Speerpuntenbrief bevat onderwerpen die de bij Eumedion aangesloten institutionele beleggers in dialogen met de beursondernemingen en in de aanloop naar de aandeelhoudersvergaderingen (AVA's) van 2024 aan de orde zullen stellen en terug willen zien in de jaarverslagen over boekjaar 2023. Eumedion heeft het onderwerp 'beloningsbeleid' als speerpunt gekozen, omdat veel beursondernemingen tijdens de 2024-AVA hun beloningsbeleid moeten 'verversen'. Eumedion heeft de Nederlandse beursgenoteerde multinationals verder verzocht de door VNO-NCW opgestelde 'Tax Governance Code' te ondertekenen en zo goed mogelijk toe te passen. Eumedion verwacht in het bijzonder dat de multinationals hun belastingbetalingen uitsplitsen per land waar zij activiteiten hebben ('country-by-country-reporting'). In een separate brief heeft Eumedion de zes grootste accountantskantoren verzocht hun presentaties voor de AVA's informatiever te maken. Zij worden opgeroepen om in dat kader zoveel mogelijk de eerder dit jaar gepubliceerde herziene handreiking van de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) over de positie van de

externe accountant in de AVA toe te passen. De Speerpuntenbrief 2023 kan worden gedownload via: <https://bit.ly/3LYA19Q>. De brief aan de accountantskantoren kan worden gedownload via: <https://bit.ly/3ZX1mz3>.

- **Eumedion steunt herziene NBA-handreiking over accountant en corruptie**

Eumedion steunt het voorstel voor een vernieuwde handreiking van de NBA over de rol van accountants bij corruptie. Eumedion benadrukt in haar op 2 oktober jl. ingezonden reactie het belang van transparantie omtrent corruptierisico's en de effectiviteit van anti-corruptiebeleid. Corruptie is niet alleen een misdrijf, maar het ondermijnt ook het ondernemings- en vestigingsklimaat van landen, het beloont en versterkt individuen die onrechtmatig profiteren en het kan zelfs het verval van staten inleiden. Ondernemingen die bij corruptie zijn betrokken, lopen niet alleen aansprakelijkheids- en reputatierisico's maar riskeren ook hun toegang tot kapitaal van langetermijnbeleggers te verliezen. Eumedion heeft geconstateerd dat de informatie over corruptierisico's en anti-corruptiebeleid in de jaarverslagen van beursgenoteerde ondernemingen vooralsnog te wensen overlaten. De externe accountant, gesteund door de voorgestelde handreiking, kan een cruciale rol spelen in het verbeteren van transparantie over corruptie, aldus Eumedion. De handreiking verdient op enkele punten nog wel een nadere aanscherping en is volgens Eumedion pas af als deze ook wezenlijk zal bijdragen aan het verrijken van het inzicht en het gerechtvaardigde vertrouwen van beleggers in de rapportage over de effectiviteit van het anti-corruptiebeleid. De gehele reactie is te downloaden via: <https://bit.ly/3LJVWS4>.

- **Eumedion zoekt een nieuwe medewerker duurzaamheid**

Eumedion zoekt een nieuwe beleidsmedewerker duurzaamheid. Wij zijn op zoek naar iemand die goed op de hoogte is van de ontwikkelingen op dit terrein en het ook interessant vindt om de actuele ontwikkelingen op de financiële markten en op duurzaamheids-, corporate governance- en verslaggevingsterrein in hun samenhang te volgen en te analyseren. De medewerker duurzaamheid onderhoudt contacten met beursgenoteerde ondernemingen, overheden, toezichthouders, belangenbehartigers en maatschappelijke organisaties. Het inbrengen en onderhouden van een groot netwerk is daarom belangrijk. Daarnaast is het vermogen om ideeën en standpunten helder te verwoorden en met overtuigingskracht over te brengen naar beleidsmakers en beursgenoteerde ondernemingen essentieel, waarbij de belangen van de bij Eumedion aangesloten institutionele beleggers voorop staan. Je kunt tot 20 november 2023 solliciteren! De gehele vacaturetekst is te downloaden via: <https://bit.ly/3S5KcNT>

Uit het bestuur

- Tijdens zijn vergadering van 5 oktober jl. stelde het **Algemeen bestuur** de Speerpuntenbrief 2024 vast. Daarnaast benoemde het een nieuw bestuurslid: Erik Luttenberg (bestuurslid bij onder meer KPN Pensioenfondsen). Hij vervangt Wouter van Eechoud (Pensioenfondsen IBM Nederland) die zijn maximumbenoemingstermijn van zes jaar bereikte en om die reden afscheid nam van het Algemeen en Dagelijks bestuur. Het Algemeen bestuur benoemde Ger Fehrenbach (PGGM) tot nieuw lid van het Dagelijks bestuur.

Komende activiteiten

- *1 november 2023, vanaf 13.00 uur, Eumedion-symposium in de Johan Cruijff Arena te Amsterdam* ter gelegenheid van het 25-jarig bestaan van Eumedion en het 20-jarig bestaan van de Nederlandse Corporate Governance Code. Richard Blickman (bestuursvoorzitter BESI), Feike Sijbesma (president-commissaris

Philips), Laura van Geest (AFM-bestuursvoorzitter), Jaap Winter (hoogleraar ondernemingsrecht VU en INSEAD) en Manuel Isaza (BlackRock) bespreken de waarde en de toekomst van Eumedion en de Code.

- *9 november 2023, Vergadering Dagelijks bestuur.* Op de agenda staan onder meer de bespreking van het conceptbeleidsplan 2024, de conceptbegroting 2024 en het auditplan.

Nieuws uit Den Haag

- **Aanwijzingsbesluit herziene corporate governance code in Staatsblad gepubliceerd**

De algemene maatregel van bestuur (amvb) om de in december 2022 geactualiseerde corporate governance code wettelijk te verankeren, is op 12 oktober jl. in het Staatsblad gepubliceerd. Alle Nederlandse beursgenoteerde ondernemingen en institutionele beleggers zijn daarom vanaf boekjaar 2023 wettelijk verplicht om over de naleving van de herziene code publiekelijk verantwoording af te leggen aan de hand van het zogenoemde 'pas-toe-of-leg-uit'-principe. Op 28 maart jl. was het kabinet al tot de conclusie gekomen dat de Monitoring Commissie Corporate Governance Code onder voorzitterschap van Pauline van der Meer Mohr en de schragende partijen met de geactualiseerde code "belangrijke stappen voorwaarts hebben gezet die aansluiten bij ontwikkelingen in de samenleving en bijdragen aan goede governance". Het kabinet kondigde destijds al aan om de herziene code als officiële gedragscode aan te zullen wijzen (zie Nieuwsbrief van maart 2023). De amvb treedt op 1 januari 2024 in werking en de verslaggevingsplicht op grond van de geactualiseerde code is van toepassing op bestuursverslagen die zien op boekjaren die aanvangen op of na 1 januari 2023. Dit betekent dat voor het eerst in 2024 verslag zal worden gedaan over de naleving van de herziene code in 2023. De naleving van de herziene code zal worden gemonitord door een nieuwe Monitoring Commissie. In opdracht van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat werd op 28 oktober jl. in Het Financieele Dagblad en NRC Handelsblad daartoe een vacaturetekst voor het voorzitterschap geplaatst.

- **Tweede Kamer voert definitief belasting in op inkoop van eigen aandelen**

De zogenoemde inkoopfaciliteit voor beursgenoteerde ondernemingen komt per 1 januari 2025 te vervallen. Vanaf die datum zal er dividendbelasting worden geheven op elk aandeleninkoopprogramma van een Nederlandse beursgenoteerde onderneming. Een amendement met deze strekking op het belastingplan 2024 is in de vroege ochtend van 27 oktober jl. door de Tweede Kamer met 83 stemmen voor en 65 stemmen tegen aangenomen. Een door Eumedion, VEB, VNO-NCW en Euronext Amsterdam opgesteld opinieartikel, gepubliceerd in het Financieele Dagblad van 18 oktober jl., en een negatieve appreciatie van het (demissionaire) kabinet, konden de Tweede Kamerleden van SP, GroenLinks, BIJ1, Volt, DENK, PvdA, Partij voor de Dieren, D66, ChristenUnie en PVV niet op andere gedachten brengen. De dividendbelasting zal moeten worden betaald door de beursgenoteerde onderneming zelf, omdat in het algemeen onbekend is van welke aandeelhouder een beursgenoteerde onderneming een aandeel inkoop. De dividendbelasting zal daarom moeten worden gebruteerd, waardoor het effectieve belastingtarief op aandeleninkoop 17,65% zal bedragen. De te betalen dividendbelasting zal een directe kostenpost voor de beursgenoteerde onderneming vormen, die niet verrekend of teruggevraagd kan worden. Het ligt daarom in de rede dat Nederlandse beursgenoteerde ondernemingen gaan kijken naar alternatieve vormen van kapitaaldistributie, zoals de uitkering van (extra) dividend, een (belastingvrije) kapitaalruggeve ten laste van de vrij beschikbare agioreserve en/of een synthetische aandeleninkoop (combinatie van directe kapitaalruggeve en een omgekeerde aandelensplitsing). Het belastingplan 2024 is inmiddels voor behandeling naar de Eerste Kamer gestuurd. Daar wordt het in de maanden november en december besproken. De stemming staat gepland voor 19 december a.s.

- **Ontwerpbesluit ter implementatie richtlijn openbaarmaking winstbelasting naar Tweede Kamer**

Grote multinationals met een netto-omzet van meer dan € 750 miljoen moeten hun wereldwijd betaalde winstbelasting vanaf de boekjaren die aanvangen op of na 22 juni 2024 uitsplitsen per EU-lidstaat en per zogenoemd belastingparadijs. Over de landen daarbuiten mag de informatie geaggregeerd worden gerapporteerd. Dit staat in het ontwerpbesluit ter implementatie van de richtlijn openbaarmaking winstbelasting dat demissionair minister Weerwind (Rechtsbescherming) op 2 oktober jl. bij de Tweede en Eerste Kamer voor commentaar heeft 'voorgehangen'. Het ontwerpbesluit is een nadere uitwerking van de transparantieplichtingen uit het op 6 juli jl. door de Tweede Kamer aangenomen wetsvoorstel ter implementatie van de richtlijn openbaarmaking winstbelasting. Het doel van de richtlijn is de transparantie over de wereldwijde belastingbetalingen door multinationals te bevorderen. Dat moet bedrijven ertoe brengen verantwoord om te gaan met het betalen van belasting en om bij te dragen aan de welvaart door belasting te betalen in de landen waar zij activiteiten verrichten en winst behalen. Grote multinationals moeten daartoe jaarlijks een apart verslag openbaar maken waarin zij per EU-lidstaat en 'belastingparadijs' rapporteren over de aard van hun activiteiten, het aantal werknemers, de inkomsten, netto-omzet, winst of verlies voor belastingen, de verplichtingen op het gebied van winstbelastingen, de betaalde winstbelastingen en de gecumuleerde winsten. De Tweede en Eerste Kamer hebben vier weken de tijd om eventuele vragen over het conceptbesluit te stellen. Daarna zal het conceptbesluit nog voor advies naar de Raad van State worden gestuurd. Nederland is overigens al te laat met de implementatie van de EU-richtlijn: deze had op 22 juni jl. voltooid moeten zijn. Het demissionaire kabinet heeft al een ingebrekestelling van de Europese Commissie ontvangen en riskeert een boete als het wetsvoorstel niet op 22 november a.s. in werking is getreden. Het wetsvoorstel wordt momenteel in de Eerste Kamer behandeld; de senaat wacht momenteel op de nota n.a.v. het verslag van minister Weerwind.

- **Kabinet breidt reikwijdte bonusverbod voor staatsgesteunde financiële ondernemingen uit**

Als een financiële onderneming financiële steun ontvangt uit bijvoorbeeld het Europese Single Resolution Fund (SRF) of het Europees stabiliteitsmechanisme (ESM) die verband houdt met de stabiliteit van het financiële stelsel dan zal dit als staatssteun worden aangemerkt. Alsdan treedt het verbod op de toekenning van variabele beloningen (bonussen) aan (onder meer) bestuurders van de desbetreffende financiële onderneming in werking. Een bepaling hieromtrent is opgenomen in het voorstel voor de Wijzigingswet financiële markten 2024 die op 3 oktober jl. bij de Tweede Kamer is ingediend. De bredere definitie van staatssteun, waaronder dus nu ook financiële steun op supranationaal niveau valt, is onderdeel van de richtlijn prudentieel toezicht beleggings-ondernemingen. In het wetsvoorstel is verder de bepaling opgenomen dat als een verzekeraar zijn aandelen wil laten verhandelen op een gereguleerde markt, hij hiervoor een verklaring van geen bezwaar van De Nederlandsche Bank (DNB) nodig heeft. De fracties van de Tweede Kamer zullen op 20 december a.s. inbreng leveren voor het verslag bij het wetsvoorstel.

- **Ook NSC wil Rijnlands model nieuw leven inblazen**

“Het is hoogt tijd om het ‘Rijnlands model’ opnieuw te ontdekken en vorm geven, waarin de markt dienstbaar is aan de mens – en niet andersom”. Dit schrijft de nieuwe politieke partij Nieuw Sociaal Contract (NSC) van huidig Tweede Kamerlid Pieter Omtzigt in haar op 24 oktober jl. gepubliceerd verkiezingsprogramma. NSC volgt daarmee veel andere politieke partijen die vinden dat grote bedrijven en financiële markten meer ten dienste moeten komen te staan van de samenleving (zie Nieuwsbrief van september 2023). NSC vindt dat Nederland is “doorgeschooten in een neoliberal model waarin het rendement van aandeelhouders allesbepalend lijkt te zijn”. NSC wil in dat kader onder meer de Nederlandse industrie beschermen tegen vijandige overnames en wil een aantal belastingvoordelen van private equity terugdringen. Ook moet de rol van private

equity in essentiële publieke dienstverlening, zoals de zorg, kinderopvang en dierenartsen worden teruggedrongen. De maatschappelijke verankering van banken moet worden versterkt; niet de aandeelhouderswaarde moet bij banken leidend zijn, maar de betekenis voor economie en samenleving. NSC wil geen terugkeer naar een bonuscultuur in de financiële sector. Verder vindt Omtzigt partij het wenselijk dat bestuurskamers en raden van toezicht van grote bedrijven en instellingen een afspiegeling zijn van de Nederlandse samenleving. Eén dag na NSC presenteerde DENK als laatste politieke partij haar verkiezingsprogramma. Deze partij wil vooral de welvaart eerlijker verdelen. Grote bedrijven met hoge winsten moeten meer winstbelasting betalen en banken moeten meer bankenbelasting betalen. Mensen die een salaris genieten van meer dan € 1 miljoen zullen een “graaitax” van 60% moeten betalen. Verder wil DENK de belastingvoordelen voor rijken afschaffen, “zoals de expatregeling”. De innovatiebox wordt eveneens afgeschaft, hetgeen betekent dat ook de winsten die worden behaald op innovatieve activiteiten moeten worden belast tegen het ‘normale’ winstbelastingtarief. De Tweede Kamerverkiezingen vinden op 22 november a.s. plaats.

Nieuws uit Brussel

- **EP-commissie maakt invoering van ‘dual-class’-aandelen voor alle EU-beursondernemingen mogelijk**

Alle Europese beursondernemingen krijgen de mogelijkheid om aandelen met meervoudig stemrecht uit te geven, maar tegelijkertijd moeten die ondernemingen dan wel maatregelen treffen om de positie van de minderheidsaandeelhouder te beschermen. Dit heeft de Commissie Economische en Monetaire Zaken (ECON) van het Europees Parlement (EP) op 24 oktober jl. besloten. ECON nam die dag het richtlijnvoorstel inzake meervoudig stemrecht aan met 43 stemmen vóór en 10 onthoudingen. De aangenomen EP-tekst bevat een aantal amendementen in vergelijking met het voorstel dat de Europese Commissie in december 2022 publiceerde en waarover de Europese Raad van Ministers in april 2023 een akkoord bereikte. Zo mag de maximumverhouding

tussen hoog- en laagstemrecht aandelen niet meer bedragen dan 12:1 en moeten EU-lidstaten het aandeel van de hoogstemrecht aandelen in het totale aandelenkapitaal begrenzen. Daarnaast moeten de houders van hoogstemrecht aandelen worden uitgesloten van de AVA-stemmingen over voorstellen die op initiatief van aandeelhouders op de AVA-agenda zijn geplaatst, in het bijzonder aandeelhoudersvoorstellen die betrekking hebben op mensenrechten en het milieu. Voorts moeten EU-lidstaten bepalen dat de besluiten die nu onderhevig zijn aan een gekwalificeerde stemmeerderheid (zoals in Nederland het beloningsbeleid) ook onderhevig worden gesteld aan een gekwalificeerde representativiteit van het aandeelhouderskapitaal dat aan de AVA-stemming deelneemt. De EP-commissie wil ook dat de aandelen met meervoudig stemrecht op de beurs worden aangeduid met de letters 'WVR' ('Weighted Voting Rights') om beleggers duidelijk te maken dat het stemrecht op dergelijke aandelen afwijkt van dat op gewone aandelen en de liquiditeit ook afwijkend is. ECON nam dezelfde dag ook de andere wetgevende voorstellen aan die in het kader van het 'Listing Act'-pakket door de Europese Commissie waren voorgesteld. Dit betreffen wijzigingen in de Prospectus- en Marktmissbruikverordening en in MiFID II. Onderhandelingsdelegaties van het EP, de Europese Raad van ministers en de Europese Commissie zullen de komende maanden proberen om een akkoord te bereiken over de finale tekst van de richtlijnen en verordeningen.

- **EP-rapporteur over verordening ESG-ratingbureaus wil concurrentie tussen deze bureaus stimuleren**

Als een onderneming haar duurzaamheidsprofiel wil laten beoordelen door meerdere ESG-ratingbureaus dan moet ten minste één van deze bureaus een marktaandeel van minder dan 5% hebben. Dit is één van de amendementen op het voorstel van de Europese Commissie voor een verordening om ESG-ratingbureaus te reguleren die EP-rapporteur Aurore Lalucq in haar op 6 oktober jl. gepubliceerde ontwerpverslag heeft opgenomen. De Française wil met het amendement de diversiteit van en de concurrentie tussen ESG-ratingbureaus stimuleren. Zij hoopt op

deze manier de consolidatieslag op de ESG-ratingmarkt een halt toe te roepen. Volgens het in juni gepresenteerde Commissievoorstel mag een ESG-ratingbureau in de nabije toekomst geen adviesdiensten meer verrichten aan beleggers of ondernemingen. Bovendien moet een dergelijk bureau waarborgen dat de ratingactiviteiten in volledige onafhankelijkheid worden verricht en dat de gehanteerde methodologie tot systematische en objectieve ratings leidt. Als het aan de EP-rapporteur ligt, worden de onafhankelijkheidseisen voor ESG-ratingbureaus nog verder aangescherpt. In het geval het ESG-ratingbureau onderdeel is van de groep, dan mogen entiteiten binnen die groep van haar geen advies- en controlediensten leveren aan de onderneming die een rating ontvangt. Daarnaast wil de Franse sociaaldemocrate dat de regels omtrent belangenconflicten voor medewerkers van ESG-ratingbureaus even streng worden als die voor medewerkers van credit ratingbureaus en accountantskantoren. Ook wil de rapporteur dat ESG-ratingbureaus separate 'E-, S-, en G'-ratings aan de onderneming afgeeft in plaats van een 'geaggregeerde' ESG-rating. Zij is bevreesd dat een slechte score op één van deze drie terreinen verborgen kan blijven voor de gebruikers van de ratings. ECON-leden kunnen het ontwerpverslag in de komende weken nog amenderen. De stemming over het verslag is voorzien voor 28 november a.s.

- **Europees Parlement en Raad akkoord met invoering European Sustainability Reporting Standards**

Het EP heeft ingestemd met de door de Europese Commissie voorgestelde gedelegeerde verordening om (onder meer) Europese beursgenoteerde ondernemingen te verplichten de duurzaamheidsinformatie te rapporteren in overeenstemming met de zogenoemde European Sustainability Reporting Standards (ESRS). Een motie van een aantal leden van de Europese fracties van (onder meer) christendemocraten en Renew Europe om de inwerkingtreding van de gedelegeerde verordening tegen te houden, haalde op 18 oktober jl. geen stemmeerderheid in het EP. In totaal stemden 359 EP-leden tegen de motie en 261 leden voor. Elf EP-leden onthielden zich

van stemming. Volgens de motie zouden de ESRS zeer complex zijn en geen bruikbare prestatie-indicatoren bevatten. Hierdoor zou niet aan de doelstelling zijn voldaan om ESRS te ontwerpen die tot voldoende meetbare en onderling vergelijkbare data zouden leiden. Daarnaast zouden de administratieve lasten voor met name het midden- en kleinbedrijf sterk toenemen door de omvang en de complexiteit van de standaarden. De motie verzocht de Europese Commissie om terug naar de tekentafel te gaan. Aannee van de motie zou onherroepelijk tot vertraagde invoering van de ESRS hebben geleid. De Europese Raad tekende geen bezwaar aan tegen de voorgestelde gedelegeerde verordening, zodat deze nog voor 1 januari 2024 in het Europese Publicatieblad kan worden opgenomen. De Europese Commissie heeft de kritiek van 42% van de EP-leden zich wel aangetrokken. In haar op 17 oktober jl. gepubliceerde werkplan 2024 kondigde de Europese Commissie aan om de komende twee jaar nog geen sectorspecifieke verslaggevingsstandaarden voor duurzaamheidsinformatie te zullen opstellen. Dit voornemen is opgenomen in een op diezelfde dag gepubliceerd voorstel tot wijziging van de richtlijn inzake duurzaamheidsrapportages (CSRD). Belanghebbenden kunnen hierop nog tot 19 december a.s. reageren. Daarnaast is de Europese Commissie op dezelfde datum een meer algemene inventarisatie gestart om bepaalde overbodige of knellende verslaggevingsvereisten te schrappen. Belanghebbenden kunnen tot 28 november a.s. hun ideeën hiervoor aandragen.

- **Europese toezichthouders gaan in 2024 vooral letten op goede duurzaamheidsverslaggeving**

De Europese toezichthouders op financiële en niet-financiële verslaggeving (in Nederland de Autoriteit Financiële Markten; AFM) gaan in 2024 vooral de duurzaamheidsverslaggeving van beursgenoteerde ondernemingen over boekjaar 2023 onder de loep nemen. Dit blijkt uit de op 25 oktober jl. door ESMA gepubliceerde prioriteiten voor het toezicht op de verslaggeving over boekjaar 2023. Bij ESMA zijn alle nationale EU-toezichthouders op de verslaggeving van beursgenoteerde ondernemingen

aangesloten. ESMA heeft in totaal vier duurzaamheidsgerelateerde prioriteiten geselecteerd. Ten eerste zullen de toezichthouders nagaan of klimaatgerelateerde zaken consistent worden behandeld in de jaarrekening enerzijds en in de duurzaamheidsinformatie van het jaarverslag anderzijds. De EU-toezichthouders zijn in dat kader vooral geïnteresseerd in de financiële impact van alle geplande investeringen en transitieplannen ter vermindering van de CO₂-uitstoot. Beursgenoteerde ondernemingen worden daarbij aangemoedigd om goed notie te nemen van het op dezelfde dag gepubliceerd ESMA-onderzoek over de behandeling van klimaatgerelateerde zaken in de jaarrekening. Ten tweede zullen de EU-toezichthouders erop toezien dat de beursgenoteerde ondernemingen goed rapporteren over de verplichtingen uit hoofde van artikel 8 van de Taxonomieverordening (in hoeverre de bedrijfsactiviteiten als ecologisch duurzaam kunnen worden aangemerkt). Ten derde roepen de EU-toezichthouders de ondernemingen op om transparanter te rapporteren over hun klimaatgerelateerde doelstellingen, acties en voortgang. Ten vierde willen de toezichthouders dat de ondernemingen beter gaan rapporteren over de indirecte CO₂-uitstoot, de zogenoemde 'scope 3'. De toezichthouders zullen er overigens ook op letten dat de beursgenoteerde ondernemingen inzichtelijk rapporteren over de impact van de veranderde macro-economische omstandigheden en dan in het bijzonder de hogere rente op de resultaten en het verdienmodel.

Ondernemingsnieuws

- **Zes kleine beursondernemingen krijgen meer tijd om externe accountant te vinden**

Alumexx, Bever Holding, DGB Group, GeoJunxion, Lavide Holding en New Sources Energy hoeven niet langer te vrezen dat hun beursnotering op 6 november a.s. wordt opgeheven. Deze ondernemingen hebben tot 15 januari 2024 van Euronext Amsterdam de tijd gekregen om een door een vergunninghoudende externe accountant getekende opdrachtbrief te verstrekken aan de Amsterdamse

effectenbeurs. Als de hiervoor genoemde ondernemingen hierin niet slagen dan zullen hun aandelen op 18 januari 2024 uit de notering worden genomen. Dit heeft Euronext Amsterdam op 11 oktober jl. besloten. Euronext Amsterdam heeft ook aan IEX Group en MKB Nedsense uitstel verleend om een externe accountant met een zogenoemde OOB-vergunning te vinden. Deze twee ondernemingen liepen het risico om begin 2024 te worden 'gedelist'. Euronext Amsterdam bleek gevoelig voor het argument van Vereniging MidkapNL (waarin de hiervoor genoemde ondernemingen zijn verenigd) dat er recent een nieuwe OOB-accountant uit een andere EU-lidstaat tot de Nederlandse auditmarkt is togetreden, namelijk het Portugese Cravo, Fortes, Antão & Associados (CFA). Value8 heeft dit accountantskantoor inmiddels gecontracteerd voor de controle van haar jaarrekening (zie Nieuwsbrief van juli 2023). Een aantal van de hiervoor genoemde ondernemingen heeft inmiddels bij CFA het verzoek ingediend om de jaarrekening over boekjaar 2023 te controleren. De betrokken ondernemingen zijn in afwachting van een reactie van CFA. Euronext Amsterdam heeft de leden van Vereniging Midkap NL laten weten dat zij niet langer een al gecontroleerde jaarrekening hoeven te overleggen aan de beursorganisatie om delisting te voorkomen. Het nieuwe criterium is het overleggen van een getekende opdrachtbrief voor de controle van de jaarrekening over het boekjaar 2024. Het criterium om het zogenoemde strafbankje van de Amsterdamse beurs te verlaten, is ongewijzigd: het publiceren van een door een OOB-accountant gecontroleerde jaarrekening. Overigens zal de notering van GeoJunxion sowieso op 18 januari 2024 eindigen. De ondernemingsleiding van de digitalekaartenmaker heeft op 26 oktober jl. namelijk besloten om alle activiteiten te verkopen en om de vennootschap te ontbinden. De voor 12 december a.s. uitgeschreven BAVA moet dit besluit nog wel goedkeuren, maar een drietal grootaandeelhouders die gezamenlijk 49,6% van het totale aandelenkapitaal houden, heeft al aangegeven het besluit te steunen.

- **Vier grootaandeelhouders Vastned Retail gaan samenwerkingsverband aan om bestuur te steunen**

Vier grootaandeelhouders van Vastned Retail, die gezamenlijk 16,78% van de aandelen houden, zijn een "duurzaam gemeenschappelijk stembelid" aangegaan om – naar eigen zeggen – het beleid van het bestuur van het vastgoedfonds te steunen. Bert Meulman (houder van een 8,46%-belang), ICAMAP Real Estate Securities Fund (3,71%), Jan Niessen (2,95%) en Jan Gerard de Jonge (1,66%) hebben daartoe op 25 oktober jl. een gezamenlijke melding bij de AFM gedaan. De heer Meulman heeft op 30 oktober jl. in de pers het samenwerkingsverband nader toegelicht. De vier aandeelhouders achten de formele steun aan de Vastned Retail-ondernemingsleiding nodig "omdat Vastned wat panden gaat verkopen en haar schuld wil verlagen. Door vooraf steun uit te spreken, hopen we dat het verkoopproces sneller gaat. We willen dat graag, omdat de verkoop naar onze mening een betere optie is dan wat meer geld lenen, want de rente is relatief hoog", aldus de voormalige bestuursvoorzitter van B&S Group. Volgens de grootaandeelhouders heeft het vastgoedfonds "een unieke propositie met prachtige panden die op pandniveau verkocht kunnen worden". Als een deel van de vastgoedportefeuille verkocht is, zal Vastned volgens de samenwerkende aandeelhouders met een wat lagere schuldgraad uitstekend zelfstandig verder kunnen. De samenwerkende aandeelhouders zeggen niet met de grootste Vastned-aandeelhouder (Aat van Herk, met een 24,98%-belang) te hebben overlegd. In een op 26 oktober jl. gepubliceerd 'trading update' bevestigt de Vastned-ondernemingsleiding dat de verkoop van vastgoed onderdeel is van de strategische heroriëntatie van de AScX-onderneming.

Overige interessante zaken

- **AFM publiceert leidraad duurzaamheidsclaims**

Duurzaamheidsclaims van financiële instellingen dienen altijd juist, representatief en actueel te zijn. Daarnaast moeten zij concreet en goed onderbouwd zijn, met inbegrip van de te bereiken 'tussendoelen'. Tot slot moeten duurzaamheidsclaims in

begrijpelijke en passende taal zijn opgesteld en gemakkelijk vindbaar zijn. Dit zijn de uitgangspunten die de AFM hanteert bij de beoordeling van eventuele duurzaamheidsclaims van financiële instellingen en eventuele onderzoeken naar de correctheid ervan. De uitgangspunten zijn opgenomen in de op 4 oktober jl. door de AFM gepubliceerde 'Leidraad duurzaamheidsclaims'. De AFM beoogt met de leidraad bij te dragen aan meer transparantie inzake duurzaamheidsclaims, waardoor klanten van financiële ondernemingen en deelnemers van pensioenuitvoerders beter inzicht krijgen in de duurzaamheidsaspecten van producten en marktpartijen. Met de leidraad wil de AFM aan marktpartijen handvatten geven voor een juist invulling van de open normen voor informatieverstrekking. De AFM schrijft in de leidraad dat zij positief is over de groeiende aandacht voor de duurzaamheidsaspecten in de financiële producten en de informatieverstrekking daarover. Tegelijkertijd benadrukt zij dat de informatie altijd correct, duidelijk en niet-misleitend moet zijn. Dat geldt ook voor duurzaamheidsclaims.

- **Bestuurslid Deloitte stapt op i.v.m. examenfraude binnen het kantoor**

Naar aanleiding van de eerste resultaten van een onderzoek naar mogelijke examenfraude binnen accountantskantoor Deloitte heeft bestuurslid Rob Bergmans al zijn conclusies getrokken en is afgetreden. Dit heeft Deloitte op 16 oktober jl. bekendgemaakt. Deloitte startte dit voorjaar een onderzoek naar de interne leercultuur en bijbehorend gedrag van haar medewerkers naar aanleiding van (inter)nationale incidenten rondom examenfraude binnen accountantskantoren en mede op verzoek van de AFM. Het onderzoek richt zich op alle verplichte in- en externe leerbewegingen over de afgelopen vijf jaar in de gehele organisatie. In totaal betreft het circa 500.000 leeractiviteiten van ongeveer 8000 medewerkers in alle posities in Nederland, alsook ongeveer 6000 oud-medewerkers. Deloitte heeft nog niet duidelijk gemaakt wat de eerste bevindingen van het onderzoek zijn. Het accountantskantoor verwacht eind 2023 de definitieve uitkomsten te kunnen presenteren. Eerder dit jaar maakte KPMG

bekend dat er binnen dat kantoor de afgelopen vijf jaar ruim honderd medewerkers per jaar waren betrokken bij het onderling delen van antwoorden van toetsen van verplichte trainingen. Ook daar legde een bestuurder zijn functie neer. Tevens trad de president-commissaris af (zie Nieuwsbrief van juli 2023).

- **Stemadviesbureaus worden transparanter over werkwijze, maar verdere verbetering is mogelijk**

De belangrijkste stemadviesbureaus ter wereld, zoals ISS en Glass Lewis, worden steeds transparanter over hun werkwijze om AVA-analyses op te stellen en stemaanbevelingen te doen. Tegelijkertijd zouden zij meer transparantie kunnen betrachten over het aantal analisten dat zich bezighoudt met de AVA-analyses en de stemaanbevelingen, de kwaliteitsbewaking, eventuele conflicterende belangen en de klachtenprocedures. Dit schrijft de speciale commissie die toezicht houdt op de naleving van de best practice-code voor stemadviesbureaus in haar op 16 oktober jl. gepubliceerde monitoring rapport. Volgens het monitoring rapport hebben de vijf stemadviesbureaus die de code hebben onderschreven (naast ISS en Glass Lewis zijn dat de Britse bureaus Minerva, PIRC en EOS (onderdeel van Federated Hermes)) de in 2019 herziene code over het algemeen goed nageleefd. Zij geven goed inzicht in (onder meer) de diversiteit van het werknemersbestand, de interne training, de ervaring, de competenties en de werkdruk van de analisten, alsmede de punctualiteit en het verificatie- en complianceproces ten aanzien van de AVA-analyses. Op andere terreinen, die hierboven zijn genoemd, kunnen volgens de commissie nog nadere stappen worden gezet.

- **Frans parlement ziet toch af van verplichte adviserende AVA-stem over klimaatstrategie**

Het Franse parlement ziet toch af van een verplichte 'Say on Climate' bij de Franse beursgenoteerde ondernemingen. De 'Say on Climate' was in juli nog per amendement door de Franse Tweede Kamer ingevoegd in het wetsvoorstel om de Franse industrie te 'vergroenen' (zie Nieuwsbrief van juli 2023). Tijdens de onderhandelingen tussen de 'Assemblée Nationale' en de 'Sénat' over de

finale tekst van de wet is het amendement op 9 oktober jl. echter gesneuveld. Op grond van het amendement zouden Franse beursgenoteerde ondernemingen hun klimaatstrategie elke drie jaar ter adviserende stemming aan de AVA moeten voorleggen. Daarnaast zou de rapportage over de wijze waarop de klimaatstrategie is uitgevoerd elk jaar ter adviserende stemming aan de AVA moeten worden voorgelegd. De Franse regering was altijd al gekant tegen het amendement, omdat de CSRD de beursgenoteerde ondernemingen (vanaf boekjaar 2024) al verplicht om jaarlijks te rapporteren over de klimaatstrategie en de uitvoering ervan. Bovendien kent geen enkel ander EU-land een dergelijke 'Say on Climate'. De Franse regering heeft in de eindfase van de parlementaire besprekingen de onderhandelingsdelegatie van het Franse parlement hiervan overtuigd. De finale tekst van de wet is op 24 oktober jl. in het Staatsblad van Frankrijk verschenen.

- **SEC: snellere melding van substantiële aandelenbelangen in Amerikaanse beursondernemingen**

Een aandeelhouder die een 5%-belang verwerft in een aan een Amerikaanse beurs genoteerde onderneming en hiermee invloed wil uitoefenen op het beleid en het bestuur van die onderneming moet dit belang vanaf begin 2024 binnen uiterlijk 5 werkdagen bij de Amerikaanse beurstoezichthouder SEC melden. Nu geldt nog een termijn van 10 kalenderdagen. 'Synthetische aandelenbelangen', via derivatenconstructies, moeten ook worden gemeld. De SEC heeft deze verscherpte meldingsregel op 10 oktober jl. vastgesteld. Het is voor het eerst in 50 jaar dat de SEC een wijziging in de meldingsregels doorvoert. De aangescherpte meldingsregel zorgt er volgens de SEC voor dat beleggers nu eerder op de hoogte zijn van "materiële informatie" en vermindert zij de informatie-asymmetrie. Op grond van de herziene meldingsregel moeten wijzigingen in het substantiële 'activistische' aandelenbelang van ten minste 1 procentpunt binnen 2 werkdagen bij de SEC worden gemeld. Een institutionele belegger die geen 'activistische' intenties heeft moet de verwerving van een 5% belang in een aan een Amerikaanse beurs genoteerde

onderneming vanaf 30 september 2024 binnen 45 kalenderdagen na het afsluiten van het kwartaal waarin het belang is verworven bij de SEC melden. Nu hoeft een dergelijke melding pas te worden gedaan binnen 45 kalenderdagen na afsluiting van het jaar waarin het substantiële belang is verworven. Bij verwerving van een 10%-belang gelden er nog kortere deadlines. De SEC heeft verder, in een andere regel, op 13 oktober jl. bepaald dat partijen die betrokken zijn bij een overeenkomst om aandelen uit te lenen bepaalde informatie omtrent die overeenkomst voortaan bij een zogenoemde 'registered national securities association' moeten melden. Deze regel moet bijdragen aan de transparantie en efficiency van de markt betreffende het uitlenen van effecten.